

ת"פ 48530/11/18 - מדינת ישראל נגד חיים בן שושן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 48530-11-18 מדינת ישראל נ' בן שושן

לפני כבוד השופט דנה אמיר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם חיים בן שושן

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד יעל שחף

ב"כ הנאשם עו"ד אופיר סטושנוב ועו"ד מתן עמוס

הנאשם התייצב

גזר דין

רקע ותמצית כתב האישום

1. הנאשם, אשר שימש בעת ביצוע העבירה כמנכ"ל החברה לפיתוח השומרון (להלן: "**החל"פ**"), הודה במסגרת הסדר טיעון, בסיוע למתן שוחד לפאינה קירשנבאום (להלן: "**קירשנבאום**") אשר הייתה עובדת ציבור, וכיהנה באותה עת כמזכ"לית מפלגת ישראל ביתנו, וכחברת כנסת ובשנים 2013 - 2014 אף שימשה סגנית שר הפנים. בהמשך לכך הורשע בביצוע עבירה לפי סעיף 291 בצירוף סעיף 31 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

2. כמפורט בכתב האישום, החל"פ עסקה בפיתוח יישובים במועצה האזורית שומרון, באפיק הבניה והספקת שירותי הסעות. בתקופה הרלבנטית לכתב האישום ובכלל זאת בשנים 2010 - 2013 שימש הנאשם כמנכ"ל החל"פ. מחזיקת המניות העיקרית בחל"פ שומרון הייתה המועצה האזורית שומרון וגרשון מסיקה (להלן: "**מסיקה**"). שימש כראש המועצה האזורית שומרון. במסגרת תפקיד זה אף עמד מסיקה בראש דירקטוריון החל"פ והנאשם היה כפוף אליו.

3. בשנים 2003-2014 שימשה קירשנבאום כמזכ"לית מפלגת ישראל ביתנו והייתה עובדת ציבור, כהגדרתו של מונח זה בסעיף 290(ב) לחוק העונשין. בשנים 2009-2014 כיהנה קירשנבאום כחברת כנסת, ובתוך כך בשנים 2013-2014, כיהנה כסגנית שר הפנים. בתקופות אלה הייתה עובדת ציבור, גם כהגדרתו של מונח זה בסעיף 34כד לחוק העונשין. כחלק מסמכויותיה במפלגת ישראל ביתנו הייתה קירשנבאום אמונה על הכספים הקואליציוניים של המפלגה. דהיינו, תקציבי מדינה, אשר בתקופה הרלוונטית הוקצו מכוח הסכמים קואליציוניים לשליטת המפלגה, בכפוף

לחוק וללשון ההסכמים (להלן: "**הכספים הקואליציוניים**"). קירשנבאום, לעיתים תוך התייעצות עם אחרים, הייתה מחליטה על אופן חלוקת הכספים הקואליציוניים, באיזה גופים תתמוך מפלגת ישראל ביתנו ומה יהא שיעור התמיכה.

4. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום היה מסיקה בקשר עם קירשנבאום ופנה אליה מעת לעת בבקשות הקשורות למועצה האזורית שומרון, נוכח תפקידה במפלגת ישראל ביתנו, בכנסת ישראל ובממשלה. בשלהי שנות ה-90 העניקה מדינת ישראל לחל"פ הלוואה כספית לצורך בניית יחידות מגורים ("בתי אגודה") בשטחי השומרון. בגין הלוואה זו נותר לחל"פ חוב רחב היקף. בשלב מסוים, בשנת 2010 לכל המאוחר, נדרשה החל"פ להשיב את החוב ומסיקה פנה לחברי כנסת שונים במטרה שאלה יסייעו במחיקת החוב.

5. במהלך שנת 2010, במועד שאינו ידוע במדויק, נפגשו קירשנבאום ומסיקה בחדרה של קירשנבאום במשכן הכנסת. בפגישה זו ביקש מסיקה מקירשנבאום לסייע לחל"פ במחיקת החוב. בתוך כך נקשר בין מסיקה לבין קירשנבאום קשר פלילי (להלן: "**הקשר הפלילי**") וסוכם כי לצורך המחיקה, תפעל קירשנבאום לכך שמפלגת ישראל ביתנו תעביר סכום של 3,500,000 ₪ מתוך הכספים הקואליציוניים. עוד סוכם כי בעד העברת הכספים הקואליציוניים תשלם החל"פ 1,500,000 ₪ לצרכי מפלגת ישראל ביתנו, על פי הוראותיה של קירשנבאום (להלן: "**כספי השוחד**").

6. לאחר פגישה עם קירשנבאום עדכן מסיקה את הנאשם בדבר הקשר הפלילי שנקשר בינו ובין קירשנבאום ובעניין ההסכמה לתשלום כספי השוחד בסך 1,500,000 ₪. ביום 5.12.2011 נמחק חוב של החל"פ על ידי משרד האוצר בסכום של כעשרה וחצי מיליון ₪. המחיקה כללה בין היתר, סכום של 3,500,00 ₪ שמקורו בכספים קואליציוניים של מפלגת ישראל ביתנו, אשר הוקצו לטובת החל"פ בהתאם להנחיית קירשנבאום ובהמשך לסיכום האמור עם מסיקה. לאחר קשירת הקשר הפלילי, החלה החל"פ לשלם את כספי השוחד, תחילה באמצעות מתן שירותים למפלגת ישראל ביתנו מבלי לגבות תשלום עבורם, ובהמשך באמצעות העברת כספים למקורבים של קירשנבאום או למפלגת ישראל ביתנו שנשלחו על ידה אל מסיקה.

7. במהלך התקופה שבה שילמה החל"פ את כספי השוחד, פנתה קירשנבאום למסיקה, מעת לעת, על מנת לוודא כי כספי השוחד עוברים בהתאם לסיכום, ובכלל זאת פנתה אליו במקרים שהיו לדעתה עיכובים בתשלום או מחלוקות לגבי היקף התשלום. הנאשם, בהתאם להנחיותיו והוראותיו של מסיקה, וכדי לרצותו, סייע למסיקה במימוש הקשר הפלילי שנקשר בין מסיקה ובין קירשנבאום, ובתוך כך בהעברת כספי השוחד בהתאם להנחיותיו של מסיקה, ליעדים שקבעה קירשנבאום. הכול כפי שיפורט להלן:

הסעות בלא תשלום עבור מפלגת ישראל ביתנו: מספר חודשים לאחר הסיכום בין קירשנבאום למסיקה, פנה גורם בכיר במפלגת ישראל ביתנו (להלן: "**הגורם הבכיר**") בשמה של קירשנבאום אל מסיקה ואמר לו שמפלגת ישראל ביתנו זקוקה להסעות לכנס גמלאים של המפלגה. בהמשך לסיכום עם קירשנבאום, הפנה מסיקה את הגורם הבכיר לנאשם, והשנים סיכמו כי החל"פ תספק שירותי הסעות למפלגת ישראל ביתנו. בהמשך נעשו מספר פניות נוספות של הגורם הבכיר לחל"פ לצורך קבלת שירותי הסעה עבור מפלגת ישראל ביתנו. בהתאם לדרישות מפלגת ישראל ביתנו, שהועברו באמצעות הגורם הבכיר, החל"פ סיפקה שירותי הסעות עבור המפלגה. מפלגת ישראל ביתנו לא שילמה עבור אותן הסעות. הנאשם אשר היה מודע לכך שההסעות ניתנות לישראל ביתנו ללא לתשלום וכחלק מקיזוז החוב בגין כספי

השוחד, וכדי לצמצם את הוצאות החל"פ ככל הניתן, תמחר את הסעות בסכום גבוה בהרבה יותר מהמקובל, במטרה להקטין את החוב בגין כספי השוחד ככל הניתן.

בתאריך שאינו ידוע במדויק למאשימה, זימנה קירשנבאום את מסיקה לפגישה והנאשם נלווה אליו. קירשנבאום הביעה את מורת רוחה מהתמחור הגבוה של הנאשם ודרשה שההסעות אותן מספקת החל"פ למפלגה יתומחרו במחירים נמוכים יותר, וכך אכן נעשה. בתקופה הרלוונטית החל"פ סיפקה למפלגת ישראל ביתנו הסעות בשווי כולל של 98,300 ₪ על פי התמחור המקורי של הנאשם, ובשווי 38,400 ₪ על פי התמחור הנמוך יותר, בעקבות דרישתה של קירשנבאום. שווי ההסעות קוזז מסך החוב בגין כספי השוחד בסך 1,500,000 ₪.

תשלומים לנלי דינובצקי ואיגור ריז (להלן: "**דינובצקי וריז**"): בתקופה הרלוונטית הייתה דינובצקי מפיקת אירועים וכן זוגה ריז סייע לה בתחום זה. בין קירשנבאום לבין דינובצקי היו קשרי ידידות ודינובצקי אף שילמה לקירשנבאום כספים בגין עזרה שנתנה לה קירשנבאום בזכייה בעבודות של הפקת אירועים, תוך שימוש בקשריה של קירשנבאום ומעמדה כעובדת ציבור. בשנת 2010 החליטו דינובצקי וריז לעסוק בייבוא סגירות בטעמים לישראל ולשם כך להקים חברה. דינובצקי וריז עניינו את קירשנבאום במיזם זה, ולאחר פגישה שקיימו עמה בנושא הוחלט על הקמת חברה בשם ר.ק.דון טבק בע"מ (להלן: "**דון טבק**"). לצורך הקמת החברה נדרשה השקעה כספית ראשונית.

בהמשך לכך, הבהירה קירשנבאום לדינובצקי שגורמים שונים ובהם החל"פ יממנו את השקעתה בדון טבק, והנחתה אותה ליצור קשר עם מסיקה כדי לקבל את הכספים. בפגישה שהתקיימה בין ריז דינובצקי ומסיקה, במועד שאינו ידוע במדויק, הבהיר להם האחרון כי ברור לו במה מדובר והנחה אותם להיפגש עם הנאשם לשם קבלת חלק מכספי השוחד. בהמשך לכך, בהתאם להנחיותיו של מסיקה, סיכמו ריז ודינובצקי עם הנאשם שהכספים יועברו בגין הסעות שלכאורה תספק דינובצקי עבור תושבים מהשומרון לאירועים בהפקתה, זאת מבלי שבפועל יבוצעו הפקות או הסעות. בהמשך לכך, בהתאם לבקשת דינובצקי וריז, הועבר לידי סוכנות נסיעות המקורבת לדינובצקי ולריז סך של 69,542 ₪. כספים אלה הועברו לסוכנות הנסיעות כדי לממן את השקעתה של קירשנבאום בדון טבק, בעד פעולות הקשורות בתפקידה, ומבלי שניתנה לחל"פ שומרון תמורה בגינם. סכום זה של 69,542 ₪ קוזז מסך החוב בגין כספי השוחד בסך 1,500,000 ₪.

התקשרות החל"פ עם רמי כהן (להלן: "**כהן**"): בתקופה הרלוונטית ועד לחודש מאי 2013 עסק כהן במתן ייעוץ לגופים שונים במשק, באמצעות חברות שונות. כן היה ממקימי מפלגת ישראל ביתנו, שימש בה כפעיל עד לשנת 2002 והיה מצוי בקשר חברי עם ראשי המפלגה. על רקע פעילותו במפלגת ישראל ביתנו נוצרו בין קירשנבאום לבין קשר אישי קרוב ויחסי אמון. על רקע מערכת היחסים עם כהן חפצה קירשנבאום להיטיב עמו.

במסגרת הסיכום בין קירשנבאום למסיקה לקראת סוף שנת 2010 או בתחילת שנת 2011, הפנתה קירשנבאום את כהן אל מסיקה כדי לקבל לידו חלק מכספי השוחד. כהן פנה למסיקה והבהיר לו שהוא נשלח אליו על ידי קירשנבאום. מסיקה קישר בין כהן לנאשם, והבהיר לו שכהן פנה אליהם בעקבות הסיכום עם קירשנבאום. הנאשם הבין מהתנהלותו של כהן כי הוא אינו מעוניין לעבוד, אלא מבקש לקבל תשלום בלבד. הנאשם מצדו הבהיר לכהן, כי כדי להצדיק את התשלום מהחל"פ אליו הוא חייב לבצע עבודה.

בעקבות דברים אלה, כהן חתם בשנת 2011 עם החל"פ על שני הסכמים למתן שירותי ייעוץ-האחד בעניין ההיתכנות לפיתוח הר גריזים והשני בתחום התחבורה. הסכמי הייעוץ הללו לא היו נחתמים אלמלא הסיכום בין קירשנבאום לבין מסיקה בדבר תשלום כספי השוחד והעובדה שמסיקה הפנה את כהן אל הנאשם. במסגרת הסכמים אלה העביר כהן שני מסמכי ייעוץ לחל"פ וקיבל תשלום מצטבר בסך של 487,200 ₪. סכום זה קוזז מהחוב של החל"פ כלפי קירשנבאום בגין כספי השוחד בסך 1,500,000 ₪.

התקשרות החל"פ עם אלכס קלויצקי (להלן: "קלויצקי"): במהלך השנים 2009-2014 פעל קלויצקי בתחום התקשורת והפרסום בשפה הרוסית בישראל. בכלל זאת היה קלויצקי הבעלים של חברת בדק מדיה בע"מ, אשר סיפקה שירותי פרסום ויחסי ציבור בשפה הרוסית (להלן: "בדק מדיה"). במהלך השנים 2009-2014 התקיימו בין קלויצקי ובין מפלגת ישראל ביתנו בכלל וקירשנבאום בפרט מערכת יחסים של קשרי גומלין. קלויצקי העניק שירותי פרסום ויחסי ציבור למפלגת ישראל ביתנו בכלל ולקירשנבאום בפרט. זאת, הן דרך בדק מדיה, הן באופן אישי, הן בתשלום, הן ללא תשלום. קירשנבאום חפצה להיטיב עם קלויצקי.

במסגרת הסיכום בין קירשנבאום לבין מסיקה, במהלך שנת 2011, במועד שאינו ידוע במדויק, הפנתה קירשנבאום את קלויצקי אל מסיקה כדי שהאחרון יקבל לידו חלק מכספי שוחד. קלויצקי פנה למסיקה והבהיר לו שהוא נשלח אליו על ידי קירשנבאום. קלויצקי סיפר למסיקה כי הוא מנכ"ל בדק מדיה, חברה שעוסקת בפרסום באתרי אינטרנט ברוסית. בעקבות פניית קלויצקי למסיקה, הפנה מסיקה את קלויצקי אל הנאשם והחל"פ התקשרה עם בדק מדיה בהסכם למתן שירותי שיווק ליחידות דיור, במסגרתו שולם לקלויצקי סך של 291,666 ₪. במסגרת הסכמים אלה נתנה בדק מדיה לחל"פ שירותי שיווק ליחידות הדיור האמורות. הסכם זה לא היה נחתם אלמלא הסיכום בין מסיקה לקירשנבאום בדבר תשלום כספי השוחד. סכום זה קוזז מהחוב של החל"פ כלפי קירשנבאום בגין כספי השוחד בסך 1,500,000 ₪.

התקשרות החל"פ עם אתר יזרוס (להלן: "יזרוס"): אתר יזרוס היה אתר חדשות אינטרנטי ישראלי שפעל בשפה הרוסית. בתקופה הרלוונטית היה זה אחד האתרים המרכזיים בשפה הרוסית בישראל. בתקופה הרלוונטית היו לקירשנבאום אינטרסים פוליטיים ואישיים ביזרוס. בכלל זאת מפלגת ישראל ביתנו פרסמה באתר יזרוס פרסומים שונים, בין היתר לקראת מערכות בחירות. על רקע מערכת היחסים עם יזרוס חפצה קירשנבאום להיטיב עם האתר.

במסגרת הסיכום בין קירשנבאום למסיקה, במהלך שנת 2011, במועד שאינו ידוע במדויק, הפנתה קירשנבאום את בעלי אתר יזרוס אל מסיקה כדי שהאתר יקבל לידו חלק מכספי השוחד. בהמשך לכך, הפנה מסיקה את בעלי אתר יזרוס אל הנאשם. ביום 15.8.2011 נחתם הסכם למתן שירותים בין חל"פ ליזרוס. במסגרת הסכם זה קיבלה החל"פ שירותים מיזרוס, וליזרוס הועבר מהחל"פ תשלום בסך 156,600 ₪. הסכם זה לא היה נחתם אלמלא הסיכום בין מסיקה לקירשנבאום בדבר כספי השוחד. סכום זה קוזז מסך החוב בגין כספי השוחד בסך 1,500,000 ₪.

8. במעשיו המתוארים בכתב האישום, בהם הודה הנאשם, פעל הנאשם בהתאם להנחיותיו של מסיקה ועשה מעשים שונים, כדי לאפשר למסיקה להוציא לפועל את הקשר הפלילי שנרקם בינו ובין קירשנבאום, וכדי לאפשר העברת כספי שוחד בהיקף מצטבר של 1,043,408 ₪, ליעדים שבחירה קירשנבאום.

הסדר הטיעון

9. בהסדר הטיעון שנערך הוסכם כי הנאשם יודה במפורט בכתב האישום ויורשע בעבירה של סיוע למתן שוחד. כן הוסכם כי המאשימה תעתור לעונש של 7 חודשי מאסר בפועל (לריצוי בבית הסוהר) בעוד שההגנה תבקש להסתפק בשישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. הצדדים הסכימו כי יושת על הנאשם עונש של מאסר על תנאי וקנס לשיקול דעתו של בית המשפט. ביום ה- 3.1.19 הורשע הנאשם כאמור בהתאם להודאתו.

10. על פי המפורט בהסדר הטיעון הגיעה המאשימה להסכמות המפורטות בו, בין היתר, בשים לב להצהרה שייתן הנאשם במסגרת הטיעונים לעונש, לפיה הוא מודה בעובדות כתב האישום מותך הכרה בכך שבמסגרת עבודתו כעובד בכיר בחל"פ שומרון הוא ביצע עבירה פלילית של סיוע למתן שוחד, מביע חרטה על מעשי העבירה ונוטל אחריות מלאה על מעשיו. כמו כן, הביאה המאשימה בחשבון את טענת הנאשם לפיה בשל העובדה שפעל בהתאם להנחיותיו של מסיקה אשר היה ממונה עליו, ובשל העובדה שנאמר לו כי בעבר החל"פ שילמה עמלה לחברה פרטית שפעלה למחיקת חובותיה, לא הפנים הנאשם את מלוא המשמעות המשפטית של מעשיו מיד עם תחילת מימוש הסיכום בדבר כספי השוחד בין קירשנבאום למסיקה.

11. בהסדר הטיעון אף הוסכם כי לנאשם לא הייתה היכרות מוקדמת עם דינוביצקי, ריז, כהן, קלויצקי ונציג אתר יזרוס, וכי בעת שהפנה מסיקה את הגורמים האמורים לנאשם, היה הנאשם מודע לכך כי פאינה קירשנבאום לחפצה ביקרם, אך לא היה מודע לטיב היחסים המדויק ביניהם.

12. בנוסף הוסכם כי מבלי לגרוע מהודייתו, יהיה הנאשם רשאי לטעון בטיעון לעונש את הטענות הבאות והמאשימה לא תחלוק עליהן:

א. עבירת הסיוע למתן שוחד שביצע הנאשם בוצעה נוכח תוכנית עבריינית שרקם הממונה על הנאשם מסיקה עם קירשנבאום. הנאשם פעל נוכח הנחיות מסיקה ובהתאם להן.

ב. הנאשם סייע למסיקה במתן שוחד לקירשנבאום, מתוך מחשבה שיהיה בכך כדי לקדם את חל"פ שומרון, ולסייע לחברה שהייתה מצויה בקשיים כספיים משמעותיים. בתוך כך, ביקש הנאשם למנוע פיטורים של עובדי החל"פ ואת אי עמידת החל"פ בפירעון חובותיה.

ג. בנאשם לא נטל כסף לכיסו במסגרת מעשי העבירה. משכורתו של הנאשם הייתה קבועה ולא נגזרה מבונוסים.

ד. הנאשם לא עמד בקשר שוטף עם קירשנבאום, אך התלווה אל מסיקה לפגישה שהתקיימה במשרדה. בפגישה זו כעסה קירשנבאום משהבינה שהנאשם פוגם בתוכנית הפלילית שרקמה עם מסיקה, בכך שהנאשם ניסה לתמחר גבוה את שירות ההסעות שניתנו למפלגת ישראל ביתנו ולקזז את החוב של החל"פ כלפי מפלגת ישראל בינתנו בגין כספי השוחד בקצב מהיר.

ה. הנאשם ביקש להביא למצב שבו בגין כספי השוחד ששולמו החל"פ תקבל תמורה. בדיעבד

הנאשם סבור כי העצות שהשיאו קלויצקי וכהן הועילו לחל"פ.

ו. הנאשם שיתף פעולה עם חוקרי המשטרה בחקירתו והביא לידיעתם עובדות רלוונטיות ומשמעותיות שנחשפו בין היתר בשל שיתוף הפעולה מצדו.

תמצית טיעוני ב"כ המאשימה לעונש

13. במסגרת הטיעון לעונש עתרו ב"כ המאשימה לגזירת עונש בן 7 חודשי מאסר בפועל על הנאשם, לצד מאסר על תנאי וקנס וטענו כי הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים מקל ביחס למהות העבירה והיקף השוחד. ב"כ המאשימה ציינו כי המאשימה הגיעה להסדר הטיעון עם הנאשם גם לאור הנסיבות המקלות בביצוע העבירה. כך ציינו כי הנאשם לא הפנים את מלוא המשמעות המשפטית של מעשיו מיד עם תחילת מימוש ההסכם הפלילי בין קירשנבאום ומסיקה, וחלקו קטן משמעותית מחלקם בביצוע העבירות. עוד הוסיפו כי הנאשם לא היה שותף לסיכום השוחד שבין מסיקה לקירשנבאום, לא הגה או יזם את התוכנית העבריינית ופעל בהתאם להנחיותיו של מסיקה. בנוסף, הנאשם לא היה מודע לטיב היחסים בין קירשנבאום לגורמים אשר פנו אליו לצורך תשלום הסכומים שקוזזו מכספי השוחד, ולא הייתה היכרות מוקדמת ביניהם. כמו כן, הנאשם לא נטל כסף לכיסו, משכורתו הייתה קבועה ולא נגזרה מבונוסים. להבנתו פעל כדי לסייע לקדם את חל"פ שומרון שהייתה בקשיים ועל מנת למנוע פיטורי עובדים. הנאשם אף ביקש להגיע למצב לפיו בגין כספי השוחד ששילם מהחל"פ תתקבל תמורה.

14. בקשר למסיקה ציינו ב"כ המאשימה כי זה חתם על הסכם עד מדינה (ת1), התפטר מתפקידו כראש מועצה והתיק נגדו נסגר. ב"כ המאשימה הדגישו כי הגם שמסיקה הוא אחד ממחוללי העבירה, הסכם עד המדינה אשר חתם עמו היווה פריצת דרך ממשית בחקירה בהקשר הרחב, ואפשר את חשיפת מעשי השחיתות בהם חשודה קירשנבאום, נגדה מתנהל תיק פלילי בבית המשפט המחוזי.

15. לצד הנסיבות לקולא טענו ב"כ המאשימה למידת פגיעה גבוהה בערכים המוגנים בעבירה ממעשי הנאשם. כן טענו שהנאשם לקח חלק פעיל במימוש התוכנית העבריינית ופעולותיו היו שלב בלתי נפרד מהוצאתה לפועל. עוד ציינו כי למעשה העבירה קדם תכנון, הפנו להיקף כספי השוחד, להיות כספים קואליציונים משאבים מוגבלים ויקרי מציאות ולכך שפעולות העברת כספי השוחד לבשו צורות שונות שנועדו להסוות את מהותן. כן ציינו שפעולות העברת כספי השוחד לא בוצעו בהזדמנות אחת כי אם במספר הזדמנויות, בשנים 2010-2011. לטענת ב"כ המאשימה מתחם העונש ההולם ביחס לעונש המאסר במקרה זה הוא בין 6 ל- 15 חודשי מאסר בפועל תוך שהפנו לפסיקה. כן ציינו כי הוחרמה הענישה לצד עבירת השוחד וכיום העונש המרבי בגין מתן שוחד עומד על 7 שנות מאסר.

16. ב"כ המאשימה ציינו לזכות הנאשם את העדר העבר הפלילי, הודאתו בכתב האישום מיד עם הגשתו לבית המשפט וייעול ההליך, לצד חרטתו הכנה ונטילת האחריות על ידו וכן את העובדה שהנאשם שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק כבר בשלב החקירה.

17. ב"כ המאשימה ביקשו להבחין בין עניינו של הנאשם לבין עניינו של מתן דהן, אשר הואשם במסגרת

הפרשה הרחבה במתן שוחד לקירשנבאום, ועונשו נגזר ל 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, לצד מאסר על תנאי, תוך אימוצו של הסדר הטיעון אשר נחתם עמו בת"פ (מחוזי - ת"א) 16563-08-17 **מדינת ישראל נ' מתן דהן** (27.6.2018) (להלן: "**עניין מתן דהן**") (ת/2). במסגרת זאת הפנו לכך שסכום כספי השוחד בעניינו של דהן נמוך יותר מהמקרה הנדון (פחות מ- 300,000 ₪) והשוחד ניתן בשתי דרכים מרכזיות (אחת מהן כתשלום עבור יחסי ציבור לפרויקט משותף של מפלגת ישראל ביתנו ועמותת איילים) להבדיל מחמש דרכים בעניינו. בנוסף טענו ב"כ המאשימה לנסיבותיו הייחודיות של דהן הנוגעות לרצונו לקדם מטרות חברתיות חשובות, לגילו הצעיר ולחוסר ניסיונו בעת ביצוע העבירות ולכך שהיו עובדות שלא היו ידועות לדהן, לדוגמא שקלגנוב לו שילמה העמותה שכר הוא פעיל מפלגת ישראל ביתנו. בנוסף הדגישו כי דהן סירב לבקשת שוחד בהיקף מזומן של חצי מיליון ₪ ואף ניסה לעצור העברת תקציב ממפלגת ישראל ביתנו לעמותה.

18. ב"כ המאשימה עתרו כאמור כי ייגזר על הנאשם עונש של 7 חודשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח, המצוי ברף התחתון של מתחם הענישה אך לא בתחתיתו, לצד מאסר על תנאי וקנס. לדעת ב"כ המאשימה, אשר אף הפנו לפסיקה, אין למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם לאור שיקולי הרתעת הרבים והצורך בהעדפת האינטרס הציבורי במקרים מסוג זה. כן טענה כי בשל שיקולי הרתעה אין מקום לגזור את עונשו של הנאשם לריצוי בעבודות שירות. בהקשר זה טענו שהכלל הוא כי על כל המעורבים בפרשיות שוחד לרצות עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, מטעמי הרתעה, דווקא כיוון שהמדובר באנשים הנחזים כנורמטיבים ונעדרי עבר פלילי. כן ציינו כי במקרה זה מדובר בעבירה אשר בוצעה כחלק מפרשיית שוחד רחבה וחמורה וככזאת מעמידה בסכנה את דמותו ותדמיתו של השירות הציבורי ופוגעת בחברה בישראל בכללותה.

תמצית טיעוני ב"כ הנאשם לעונש

19. לטענת ב"כ הנאשם, בנסיבותיו של המקרה הנדון יש לקבוע כי תחתית המתחם היא מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות כך שהעונש המבוקש על ידי ההגנה אינו בתחתית המתחם. עוד הוסיפו כי גם אם תיקבע תחתית המתחם כשישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, במקרה הנדון, יש למקם את הנאשם בנסיבותיו בתחתית מתחם הענישה. בהקשר זה אף ציינו כי עם מסיקה, אחד ממחוללי העבירה, אשר להוראותיו שעה הנאשם, נחתם הסכם עד מדינה לפיו לא ייגזר עליו כל עונש והוא אף יוכל להתמודד לתפקיד ראש מועצה בעתיד וכך גם עם ריז ודינובצקי. כן ציין את עניינו של מתן דהן ואת העונש אשר נגזר עליו. לטענתו, הגם שעניינו של מתן דהן חמור בהרבה מעניינו של הנאשם, עונשו נגזר ל - 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

20. באשר לנסיבות ביצוע העבירה קבלו ב"כ הנאשם על טענת המאשימה לטשטוש והסתרה במעשי הנאשם, מבלי שהתנהלות מסוג זה מיוחסת לו בכתב האישום או בהסדר הטיעון ואף טענו כי הטענה לפיה הנאשם היה רכיב בלעדיו אין לביצוע העבירה היא בגדר השערה ותו לא. לטענת ההגנה ניתן היה להעמיד תחת הנאשם אדם אחר לו היה הנאשם מסרב ומתפטר. עוד טענו כי מעשי הנאשם נמשכו מספר חודשים בשנת 2011 ולא על פני שנים כטענת המאשימה. ב"כ הנאשם הפנו לכך שהנאשם הורשע בסיוע לשוחד בלבד בעוד שהפסיקה אליה הפנתה המאשימה עוסקת בעניינם של נותני שוחד וציינו כי הנאשם לא קשר את הקשר הפלילי לביצוע העבירה או הגה אותו. בהקשר זה הפנו לקביעות בית המשפט **בעניין מתן דהן** במסגרתן נקבע כי בדרגה הנמוכה ביותר של החומרה עומדים נותני השוחד שלא יזמו אותו אלא נדרשו לתת ללא טובת הנאה אישית לעצמם. לטענת ב"כ הנאשם, לדברים משנה תוקף בעניין

הנאשם אשר הורשע כמסייע למתן שוחד בלבד.

21. ב"כ הנאשם הפנו לכך שהנאשם פעל על פי הנחיות מסיקה ונאמר לו כי היה הסדר דומה בעבר, בו החל"פ שילמה עמלה לחברה פרטית שפעלה למחיקת החובות, לכך שתמורת חלק מהכספים שהעביר ניתנו שירותים, ואותם שירותים היטיבו עם החל"פ וטענו כי בתחילת הדרך לא הפנים את המשמעות המשפטית המלאה של מעשיו. עוד הפנו לכך שהנאשם ניסה לתמחר את ההסעות שניתנו לישראל ביתנו בסכום גבוה מהמקובל ואף זומן לפגישה אצל קירשנבאום וננזף בשל כך והוסיפו כי בדומה לעניין מתן דהן, גם לנגד עיני הנאשם הייתה מטרה ראויה - שלא להעמיד את החל"פ כחדלת פירעון ולהביא לפיטורין של עובדים רבים. עוד ציינו את הקושי להימנע מביצוע העבירה בנסיבות ואת העובדות המוסכמות על פי הסדר הטיעון.

22. ב"כ הנאשם הפנו לכך שהנאשם שיתף פעולה באופן מלא בחקירה מהיום הראשון ואף מסר הקלטות, ללא ניסיון לקבל תמורה. לטענתם סביר להניח שלו היה מבקש באותה עת מעמד של עד מדינה היה נענה בחיוב שכן עובדות רלבנטיות ומשמעותיות נחשפו בשל שיתוף הפעולה מצדו, והדבר אף הוביל לשיתוף הפעולה של מסיקה וחתומת הסכם עד המדינה עמו. ב"כ הנאשם ציינו את הודייתו המיידית של הנאשם בבית המשפט, נטילת האחריות והחרטה שהפגין. בנוסף הפנו לכך שהנאשם נעדר עבר פלילי ובגילו להעדר עבר פלילי משמעות רבה יותר מאשר בעניינו של אדם צעיר. בנוסף הפנו לפסיקה לפיה יש להעדיף ענישה בעבודות שירות במקומות מתאימים.

23. בנוסף הפנו ב"כ הנאשם לכך שהנאשם פעל לטובת ביטחון המדינה במסגרת הצבאית והאזרחית משך שנים ארוכות והגיש את ת/2 - מכתבי המלצה שקיבל. כן ציינו את חשיבות פועלו כמנכ"ל החל"פ. בנוסף הפנו לכך שהנאשם פוטר מעבודתו לאור הרשעתו, הפנו להשלכות הכלכליות של פיטוריו וטענו כי סביר שיתקל בקשיים במציאת עבודה בתחומו בעתיד. לדבריי ההגנה, חבר הסכים להעסיק את הנאשם במתן יעוץ אך עבודה זו תהיה רלבנטית רק אם ייגזר עונשו לעבודות שירות. עוד הפנו הסגורים לניתוח המעקפים שעבר הנאשם ולכך שהנאשם מטפל בבנו לאור בעיה רפואית ממנה סובל. לטענת ההגנה, קשה להלום שהנמוך ביותר במדרג החומרה מבין מבצעי העבירה, המשתף פעולה מהרגע הראשון, הוא זה אשר ישלם את המחיר הגבוה ביותר ואין בכך להוסיף לתחושת צדק או לאמון הציבור במערכת. ב"כ הנאשם הביעו תרעומת בהקשר זה וטענו כי עונש מחמיר ירתיע אחרים מלשתף פעולה. בנסיבות אלה עתרו כי ייגזר על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד קנס מתון לאור מצבו הכלכלי ואובדן פרנסתו ומאסר על תנאי לשיקול דעתו של בית המשפט.

דברי הנאשם

24. הנאשם הבהיר הבנתו כי התנהלותו הייתה לקויה ופרט כי נטל אחריות באופן מלא ומידי ושיתף פעולה מיוזמתו. בנוסף ציין כי פעל רבות לטובת המדינה בפן הביטחוני. לדבריו, נפגע פגיעה כמעט אנושה מהמקרה, שמו הטוב נפגע והוא אף פוטר ממקום עבודתו. הנאשם אינו יודע כיצד ימצא מקום עבודה אחר ומצבו הכלכלי אינו שפיר.

דין - מתחם העונש ההולם

25. במקרה הנדון, הגיעו הצדדים כאמור להסדר טיעון ולפיו טווח ענישה מוסכם שבין 6 חודשי מאסר אותם

ניתן לרצות בעבודות שירות לבין 7 חודשי מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג ובריה, לצד קנס ומאסר על תנאי לשיקול דעת בית המשפט.

26. בע"פ 2021/17 **מצגר נ' מדינת ישראל** (30.4.2017) חזר בית המשפט העליון על המדיניות התומכת באימוץ הסדרי טיעון והדגיש את יתרונותיהם, את האינטרס הציבורי אותו הם משרתים ואת תפקידם הראוי במערכת אכיפת החוק. הכלל הוא כי בית המשפט יטה לכבד הסדר טיעון בין הצדדים ויתערב בו רק מטעמים המצדיקים זאת לאחר בחינתו במבחן האיזון אשר נקבע בע"פ 1958/98 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (25.12.2002) (להלן: "**עניין פלוגי**"). על פי מבחן האיזון על בית המשפט לבחון קיומו של "**איזון בין טובת ההנאה הצומחת לנאשמים מן ההסדר לעניין העונש לבין אינטרס הציבור כפי שהוא בא לידי ביטוי בעונש שבית המשפט גוזר**" (שם, בעמ' 606). ראו עוד ע"פ 921/17 **אבו זעילה נ' מדינת ישראל** (28.5.2017). בע"פ 2745/18 **אבו שארב נ' מדינת ישראל** (8.8.2018), צוין הצורך בקביעת מתחם ענישה ובחינת סבירות הסדר הטיעון לפי תיקון 113 לחוק העונשין, גם מקום בו הסכימו הצדדים על טווח ענישה להבדיל מעונש מוסכם. בנוסף, עמד בית המשפט על ההבחנה בין טווח ענישה מוסכם לבין מתחם ענישה. כדברי בית המשפט: "**המתחם מהווה איפוא אמת מידה לסבירות "טווח הענישה" שהוסכם בין הצדדים בהסדר הטיעון**" (שם, פסקה 14), ראו עוד: ע"פ 1548/18 **תום נתנאל גיא נ' מדינת ישראל** (23.11.2018), פסקה 18.

27. **נוכח המפורט לעיל, יבחן עניינו של הנאשם לפי תיקון 113 לחוק העונשין, ולפיו אף יקבע העונש אשר יגזר עליו, בשים לב לטווח הענישה המוסכם, ולאחר בחינת סבירותו.**

28. כפי שצינו ב"כ המאשימה עבירות השוחד פוגעות בתקינות המנהל הציבורי, בטוהר המידות של עובדי הציבור ובאמון הציבור במערכת השלטונית. לא ניתן להפריז בחומרתה של עבירת השוחד, פגיעתה בסדרי השלטון וחתימתה תחת ערכי האמון ששם הציבור במשרתיו, השוויון והתחרות ההוגנת. מתן שוחד מוביל לקידום או לבחירת גופים ופרויקטים אך משום הכסף וטובות ההנאה וזאת לעיתים בניגוד גמור לעקרונות אחרים כגון היעילות והתרומה לציבור הנדרשים להילקח בחשבון על ידי אותם עובדי ציבור המקבלים שוחד. ראו: ע"פ 766/07 **ברק כהן נ' מדינת ישראל** (19.11.2007), ע"פ 4456/14 **קלנר נ' מדינת ישראל** (29.12.2015) (להלן: "**עניין קלנר**") דברי כב' השופט הנדל בפרק "על השוחד והעיוורון", ת"פ (ת"א) 57177-11-16 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' ניפ גלובל** (15.12.2016).

29. בנוסף, עבירת השוחד פוגעת בכלכלה ובתחרות החופשית בשוק העסקים שתפקודו התקין תלוי בעצמאותו ובהיותו מונע משיקולים רציונליים וכלכליים ולא משיקולים זרים של בעלי אינטרסים. צודקת המאשימה בטענתה לפיה כספים קואליציוניים הם משאבים מוגבלים ויקרי מציאות והתמיכה בחל"פ באה בהכרח על חשבון תמיכה בגופים אחרים. לפיכך, מתן השוחד בנסיבות אלה פוגע בכללי המשחק הדמוקרטיים ובערך השוויון. בנוסף, לצד הפגיעה באמון הציבור בכללותו, נפגע אמון ציבור תושבי שומרון, שחלק מהתקציב של הגוף אשר הוקם לצורך פיתוח היישובים נמסר ככספי שוחד.

30. **באשר לנסיבות ביצוע העבירות:** הנאשם שימש כאמור בתקופה הרלבנטית כמנכ"ל החברה לפיתוח

שומרון (החל"פ), אשר עסקה בפיתוח ישובים במועצה האזורית שומרון. הנאשם היה מודע לקשר הפלילי אשר נרקם בין מסיקה לקירשנבאום במהלך שנת 2010, לפיו תפעל קירשנבאום להעברת סכום של 3,500,000 ₪ לחל"פ מתוך כספים קואליציוניים שהיו נתונים לשליטתה, ובעד העברה זו תשלם החל"פ 1,500,000 ₪ על פי הוראותיה של קירשנבאום, ככספי השוחד. הנאשם סייע למסיקה לממש את הקשר הפלילי ולבצע את העבירה באמצעות העברת כספי השוחד בהיקף מצטבר של 1,043,408 ₪ בהתאם להנחיותיו וכדי לרצותו, בחמישה אופנים שונים, לחמישה גורמים שונים בסדרת מעשים בשנים 2010 ו/או 2011, משך תקופה שאורכה אינו מפורט בכתב האישום.

31. כך, פעל הנאשם שהחל"פ תספק שירותי הסעה למפלגת ישראל ביתנו ללא תשלום וההסעות יקוזזו מתשלום השוחד (בסך של 98,300 ₪). כמו כן, על פי הוראות מסיקה העביר הנאשם כספים לריז ודינוביצקי מקורביה של קירשנבאום בקשר להשקעה בחברת דון טבק בסך 69,542 ₪, בגין שירותי הסעה לכאורה, למרות שאלה לא סופקו. הסכום הועבר לסוכנות נסיעות המקורבת להם. בנוסף, על פי הוראות מסיקה העביר הנאשם לכהן מקורבה של קירשנבאום סך של 487,200 ₪. למרות שכהן ביקש שלא לבצע כל עבודה תמורת הכספים, התעקש הנאשם כי יעבוד ונחתמו עמו הסכמי ייעוץ. ועוד, על פי הנחיות מסיקה, התקשרה החל"פ עם ברק מדיה, אשר סיפקה שירותי פרסום ויחסי ציבור ובמסגרת זאת הועבר לקלויצקי, עמו ביקשה קירשנבאום להטיב, סך של 291,666 ₪ תמורת שירותי שיווק ליחידות דיור. לבסוף, על פי הנחיותיו של מסיקה חתם הנאשם הסכם בין החל"פ ליזרוס, אתר חדשות אינטרנטי ברוסית, בו היו לקירשנבאום אינטרסים פוליטיים ואישיים, והעביר ליזרוס מהחל"פ סך של 156,600 ₪. כלל ההעברות המפורטות קוזזו מסך החוב בגין כספי השוחד בסך 1,500,000 ₪.

32. אין ספק כי התמונה העולה מן המפורט עגומה. יש לתת את הדעת גם לכך שבכל עת, במהלך תקופה בה פעל כמפורט לעיל, יכול היה הנאשם להחליט להפסיק לסייע במתן השוחד אך הוא לא פעל כאמור. בנסיבות אלה יש טעם בטענת המאשימה לפיה פעולותיו של הנאשם היו חלק בלתי נפרד משלב ההוצאה לפועל של העבירה והוא היווה נדבך חשוב בה, גם אם ניתן היה תאורטית להחליפו באחר. אין ספק כי נוכח היקף השוחד והביצוע השיטתי של העבירה, מידת הפגיעה בערכים המוגנים ממעשי הנאשם איננה זניחה.

33. לצד זאת, בעת בחינת הנסיבות יש לתת את הדעת לקולא לכך שהנאשם לא היה חלק מהקשר הפלילי למתן השוחד, וממילא לא יזם ולא תכנן את ביצוע העבירה. הנאשם פעל על פי הוראותיו של מסיקה, המבצע העיקרי של העבירה, ואף ניסה למזער את נזקי העבירה. בעקבות כך אף ננזף על ידי קירשנבאום כאשר ניסה לתמחר ביוקר את מחיר ההסעות למפלגת ישראל ביתנו ובכך להקטין את תשלומי השוחד הנדרשים. בנוסף, סירב כאמור להעביר לכהן כספים מבלי שיבצע עבודה. כמו כן, הנאשם לא נטל כספים לכיסו כחלק ממעשה העבירה, משכורתו הייתה קבועה, ולא נגזרה מבונוסים והוא פעל כאמור לאור קשייה הכספיים הממשיים של החל"פ ועל מנת למנוע פיטורי עובדים רבים. לבסוף, משקל מסוים יינתן לטענת הנאשם, אותה אף שקלה המאשימה בעת חתימת הסדר הטיעון, לפיה הנאשם לא הפנים את מלוא המשמעות המשפטית של מעשיו מיד עם תחילת מימוש הסיכום בדבר כספי השוחד בין קירשנבאום למסיקה, מאחר שנאמר לו כי בעבר החל"פ שילמה עמלה לחברה פרטית שפעלה למחיקת חובותיה.

34. **באשר לענישה הנוהגת** וטרם סקירתה יש לזכור, מבלי למעט בחשיבות שקילתה כי מתחם העונש ההולם מגלם הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים שמדיניות הענישה היא רק אחד מהם. אין המדובר בעניין

ארימטי ולבית המשפט נתון בהקשר זה מרחב מסוים של גמישות (ר' בע"פ 3877/16 ג'אבלי נגד מדינת ישראל (17.11.2016) ועפ"ג 12063-04-15 (מחוזי - ת"א) **בראונר נ' מדינת ישראל** (20.7.2015)). לשם הדגמת הענישה הנוהגת מצאתי להפנות לשני גזרי הדין הקשורים לפרשה הנדונה במובנה הרחב.

בעניין מתן דהן אימץ כב' השופט גורפינקל הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים והעמיד את עונשו של מתן דהן, ממייסדי עמותת איילים, אשר הורשע במתן שוחד על 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד מאסר על תנאי. אמנם המדובר באישורו של הסדר טיעון ובו ענישה מוסכמת, אשר פעמים רבות אינו מהווה אמת מידה לעונשים אותם יש לגזור במקרים אחרים, ובית המשפט לא קבע מתחם ענישה. יחד עם זאת, עיון בגזר הדין מעלה כי במסגרתו קבע השופט גורפינקל קביעות נורמטיביות רלבנטיות. כך, ציין כב' השופט גורפינקל כי הגם שסעיף עבירת השוחד והעונש המפורט לצידה אינו מבחין בדרגות שונות של חומרה, ניתן לחלק את רמת החומרה של עבירת השוחד למספר דרגות. לדבריו: **"בדרגה הנמוכה ביותר של החומרה עומדים נותני שוחד שלא יזמו את מתן השוחד, אלא נדרשו לתת שוחד וגם זאת בלא שקיבלו טובת הנאה אישית לטובת עצמם....שני הנאשמים אינם מושחתים אלא הושחתו על ידי פאינה קירשנבאום ועל ידי דוד גודובסקי. בנסיבות אלה, אין הם ראויים לעונש של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, ועל כן הסדר הטיעון בעניינם שמדבר על עונש של מאסר בעבודות שירות הינו סביר ומוצדק".**

בת"פ (מחוזי - ת"א) 50563-09-17 **מדינת ישראל נ' קלינסקי** (1.4.2019) מהעת האחרונה אליו הפנתה ההגנה לאחר הטיעון לעונש, דובר בנאשם אשר הורשע בזיוף מסמך ותיווך לשוחד ואף פעל להפקת רווח אישי. במקרה זה קבע כב' השופט שגיא מתחם ענישה שתחתיתו 8 חודשי מאסר וגזר את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם ל- 8 חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות לצד ענישה נלווית. **כן ראו את הפסיקה המוזכרת שם.**

35. כזכור בעניינינו, ובניגוד למתן דהן וקלינסקי אשר הורשעו במתן שוחד, הורשע הנאשם בסיוע למתן שוחד בלבד, והעונש לצד עבירת הסיוע הוא מחצית העונש הקבוע לצד העבירה העיקרית. כמו כן ולצד יתר הנסיבות אשר נמנו לקולא לעיל, אין חולק כי הנאשם אינו הגורם המשחית. בנוסף, ובניגוד לעניינו של קלינסקי אשר אף הורשע בזיוף מסמך, הנאשם לא קיבל כל טובת הנאה אישית לכיסו. חרף האמור, נוכח ההיקף המשמעותי של כספי השוחד במקרה דנן, והפעולות האקטיביות שעשה הנאשם להעברתו על פני תקופה, אינני מוצאת כי נכון לקבוע את הרף התחתון של מתחם העונש ההולם לתקופה קצרה משישה חודשי מאסר כבקשת ההגנה. **בראי הנסיבות בכללותן, מתחם העונש ההולם יקבע בין 6 חודשי מאסר, אותם ניתן לרצות בעבודות שירות לבין 15 חודשי מאסר כעתירת המאשימה, כך שטווח הענישה המוסכם ביחס לעונש המאסר הוא בגדרי מתחם העונש ההולם.**

36. באשר לעונש הקנס, אין צורך להכביר מילים בדבר חשיבותה של ענישה כלכלית כאשר עסקין בעבירות שפוטנציאל רווח כלכלי בצדן בכלל ועבירות שחיתות ציבורית ושוחד בפרט. בהקשר זה ראו תיקון 103 לחוק העונשין אשר החמיר בענישה בגין עבירות שוחד ובכלל זאת קבע קנסות מוגדלים בגין העבירות נוכח חומרתן ועל מנת לפגוע במוטיבציה הכלכלית לביצוען. נתתי דעתי לנסיבות ביצוע העבירות במקרה זה ולכך שהנאשם לא הפיק כל רווח כלכלי מביצוע העבירה. כן נתתי דעתי להשפעת ההרשעה על מצבו הכלכלי, לעובדה שפוטנציאלו ולכך שקיימת סבירות כי יתקל בקושי במציאת עבודה בתחומו (הגם שנמסר כי חבר הסכים להעסיקו כיועץ). לאחר כל אלה מצאתי להעמיד את מתחם הקנס בין עשרות אלפי שקלים בודדים לבין 150,000 ₪.

העונש הקונקרטי לנאשם

37. בעניינו של הנאשם אין מקום לסטות לחומרה או לקולא ממתחם הענישה אשר נקבע וזו אף איננה עתירת הצדדים. מבחינת נסיבותיו האישיות של הנאשם עולה כי הנאשם ניהל אורח חיים נורמטיבי לחלוטין משך כל שנות חייו עד לביצוע העבירה, ומבלי להקל ראש במעשיו בביצוע העבירה, נראה כי המדובר במעידה חד פעמית מצדו. יש טעם בטענה לפיה להיעדר עבר פלילי משמעות רבה יותר כשעסקין בנאשם שגילו מבוגר יותר כגילו של הנאשם.

38. הנאשם אף שיתף פעולה באופן מלא בחקירה ושיתוף הפעולה מצידו קידם את החקירה והביא לידיעת המשטרה עובדות רלבנטיות ומשמעותיות אשר נחשפו בין היתר בזכותו. כך, בהודייתו ומסירת פרטים והקלטות תרם וקידם הנאשם חשיפת פרשת שחיתות שלטונית חמורה, אף מבלי שקיבל כל טובת הנאה כדוגמת הסכמת המאשימה לענישה מקלה בעניינו ואף לא ביקש כי ייחתם עמו הסכם עד מדינה. בהתנהלות זו של הנאשם יש כדי לרפא במידת מה את הנזק שגרם בביצוע העבירה והיא תישקל לזכותו. הנאשם אף הודה בביצוע העבירה לצד הגשת כתב האישום כנגדו, חסך זמן שיפוטי יקר והתרשמי כי הודייתו כנה ואמיתית ואיננה רק מהשפה החוצה.

39. בנוסף, לאורך חייו, תרם הנאשם מידיעותיו וכישוריו לביטחון המדינה, הן במסגרת שירותו הצבאי, הן במסגרת תפקידיו האזרחיים. כפי שפורט בעת הטיעון לעונש, הנאשם שירת בסיירת מטכ"ל בתפקיד טכני בשירותו הסדיר בצה"ל ובהמשך כקצין חימוש של סיירת שלדג. במילואים שימש כמפקד חבל צפון השומרון והוא נכה צה"ל (נ/1). משנת 1996 ועד 2008 שימש הנאשם כסמנכ"ל בחברת השיווק מגל מערכות ביטחון בע"מ ועסק בהקמת גדר המערכת בגבול לבנון. הנאשם היה שותף בהקמת גדר המערכת ביישובי עוטף עזה, בפרויקט מיגון הכנסת ובפרויקטים של מערכות התראה לבסיסי חיל האוויר. עיניתי באסופת ההמלצות אשר הוגשו (נ/2) המלצות על תכונותיו הטובות של הנאשם, מומחיותו בתחומי ותורמתו במסגרת עבודתו לביטחון המדינה. משנת 2008 עד 2013 שימש הנאשם כסמנכ"ל החל"פ. לפעילותו במסגרת החל"פ פן ציבורי ובמסגרתה דאג להסעות באוטובוסים ממוגנים על מנת לאפשר היכרות עם חבל ארץ זה, פעל להקמת מפעלים שיתרמו תרומות חברתיות בשומרון ולהקמת יישובים חדשים חילוניים ודתיים. פעולותיו של הנאשם כסמנכ"ל החל"פ היו לטובת תושבי השומרון ברמה החברתית והאישית. כלל המפורט יזקף לזכות הנאשם בעת קביעת עונשו.

40. נתתי דעתי לפגיעה אותה נפגע הנאשם מעצם קיומו של ההליך הפלילי כנגדו. לכך שסיים את תפקידו בחל"פ בעקבות האירועים הנוגעים לתיק זה, ואף פוטר בעקבות הרשעתו מעבודתו האחרונה כסמנכ"ל בחברת ג.מ אפקון בע"מ אשר עסקה במיגון ביטחוני בארץ ובחו"ל ובעבודה מול גופי הביטחון והתעשיות הביטחוניות (נ/3). בנוסף שקלתי את הקושי הנטען שבמציאת עבודה לנאשם בגילו ונוכח תחום עיסוקו ולפגיעה כלכלית הממשית שנפגע. כן שקלתי את דברי הסנגור לפיהם חברו של הנאשם הסכים להעסיקו כיועץ, ואפשרות העסקה זו רלבנטית ככל שלא ייגזר על הנאשם עונש של מאסר מאחורי סורג ובריח. אלה יבואו גם הם בגדר שיקולי.

41. במסגרת הנסיבות האישיות שקלתי גם את גילו של הנאשם, כבן 60 והקושי בגילו לרצות עונש של מאסר בפועל בבית הסוהר כמו גם את השפעת עונש מסוג זה על משפחתו. כן נתתי דעתי למצבו הבריאותי, לכך שעבר ניתוח מעקפים בשנת 2017 (נ/4), ולמצבו של בנו המתגורר עמו, בו מטפל הנאשם כשעולה הצורך (נ/5).

42. טרם סיכום וקביעת עונשו של הנאשם, לצד הנתונים והשיקולים האישיים אשר פורטו לעיל, קיימים שיקולים רחבים יותר אותם יש לשקול. האחד נוגע לעיקרון השוויון ואחידות הענישה והשני לאינטרס הציבורי ולהרתעה ובכללה הרתעת הרבים. רבות נכתב אודות חשיבות עיקרון השוויון ואחידות הענישה. בע"פ 8345/15 **אוחנה נ' מדינת ישראל** (19.9.2017) הפנה כב' השופט מזוז לע"פ 2580/14 **חסן נ' מדינת ישראל** (23.9.2014) בפסקה 19, שם ציין בית המשפט: **"עקרון אחידות הענישה הוא עקרון יסוד במשפט הפלילי אשר נועד להבטיח שוויון בפני החוק ולמנוע שרירות בענישה...עקרון זה מקבל משנה חשיבות כאשר מדובר בנאשמים שונים המורשעים בגדרה של אותה פרשה. במצב דברים זה מצדד עקרון אחידות הענישה בהטלת עונשים דומים על מי שביצעו מעשים דומים וכן בשמירה על יחס של שקילות בין מבצעים של מעשים הנבדלים זה מזה במניינם, חומרתם או בנסיבותיו האישיות של המבצע."**

43. בקשר לעיקרון אחידות הענישה, יש לבחון את **עניין מתן דהן**, אשר כמפורט לעיל הורשע במתן שוחד לקירשנבאום וגודובסקי עליו נגזרו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד מאסר על תנאי. שקלתי את טענת המאשימה לפיה יש מקום להבחין בין עניין מתן דהן לבין המקרה הנדון לאור הנסיבות השונות וכן את טענתה לפיה עניינו של מתן דהן בוטה פחות בחומרתו מהמקרה הנדון. אמנם, כפי שפירטה המאשימה, היקף כספי השוחד בעניין מתן דהן נמוך יחסית לעניינו ועמד על סך של 300,000 ₪ בלבד וכספי השוחד הועברו באותו המקרה בשתי דרכים שונות (אחת מהן תמורת שירותי יחסי ציבור לעמותת איילים ולמפלגת ישראל ביתנו בפרויקט משותף) לעומת 5 דרכים במקרה הנדון. בנוסף, דהן סירב לבקשת שוחד בהיקף מזומן של חצי מיליון ₪, ואף ניסה לעצור את העברת התקציב מישראל ביתנו לעמותה בהקשר זה. כמו כן, נסיבותיו האישיות של דהן שונות, גילו צעיר והוא היה חסר ניסיון בעת ביצוע העבירה והיו עובדות שלא היו ידועות לו, לדוגמא שקלגנוב לו שילמה העמותה שכר הוא פעיל במפלגת ישראל ביתנו. בנוסף, לטענת המאשימה התחשבה בכך שדהן פעל לביצוע העבירה מתוך רצון לקדם מטרות חברתיות חשובות של עמותת איילים.

44. לצד זאת, לא ניתן להתעלם מכך שדהן הורשע במתן שוחד, עבירה לצידה 7 שנות מאסר בעוד שהעבירה בה הורשע הנאשם, היא עבירת סיוע, שחומרתה פחותה, וכך גם העונש לצידה. בנוסף, בחינת נסיבות ביצוע העבירה על ידי הנאשם אשר פורטו לעיל ונסיבותיו האישיות אל מול המפורט בעניינו של דהן מביא למסקנה כי הגם שאין המדובר במקרים או בנאשמים בעלי נסיבות זהות, הנסיבות לחומרה ולקולא בעניינם מקזזות אלה את אלה, ורמת החומרה של מעשי הנאשמים כמו גם נסיבותיהם האישיות מצדיקה ענישה דומה בכל הנוגע לרכיב המאסר. אמנם נכונה הטענה לפיה בעניינו של דהן המדובר בהסדר טיעון סגור ואולם מנימוקי בית המשפט לאישור ההסדר עולה, כפי שפורט לעיל, כי השיקולים אותם שקל רלבנטיים ובעלי דמיון לאלה המתקיימים בעניינו. לא מצאתי להתייחס בהקשר זה למסיקה משנחתם עמו הסכם עד מדינה ואין מקום להקיש מעניינו באשר לעונש שיש לגזור על הנאשם וכך גם מעניינם של ריז ודינובצקי.

45. בנוסף, עיקרון אחידות הענישה במקרה זה אף רלבנטי ביתר שאת נוכח עתירת המאשימה שלא למקם את הנאשם בתחתית מתחם הענישה משיקולי הרתעה ואינטרס ציבורי. אמנם אין להקל ראש כלל וכלל בחומרת העבירה שבוצעה על ידי הנאשם ובחשיבות ההרתעה ובכללה הרתעת הרבים בעבירות הנוגעות לשחיתות שלטונית. זאת בראי הערכים המוגנים החשובים הנפגעים מביצוען של עבירות מסוג זה לצד הפיתוי הרב לביצוען והקושי הממשי לגילוין. בנוסף, אין להתעלם מפסיקת בית המשפט העליון לפיה העמדה המקובלת היא כי על עונשו של מי שהורשע

בעבירות מהסוג הנדון להיגזר למאסר בפועל לתקופה ממשית, לריצוי מאחורי סורג ובריה (ע"פ 5803/13 מדינת ישראל נ' בן גיאת (17.6.2014), ע"פ 4115/08 גלעד נ' מדינת ישראל (24.1.2011)).

46. יחד עם זאת, בהתאם לעקרונות שבבסיס תורת הענישה וכפי שאף מדגימים עניין דהן ועניין קלינסקי, מובן כי אין המדובר בענישה אוטומטית למבצעי עבירות מהסוג הנדון, ובמקרים מתאימים ניתן לגזור ענישה לריצוי בעבודות שירות חרף חשיבות הרתעת הרבים. בנסיבות אלה קיים קושי בעמדת המאשימה לפיה דווקא בעניינו של הנאשם שהורשע כזכור בסיוע לשוחד, חשיבות הרתעת הרבים מחייבת כי ייגזר עונשו למאסר מאחורי סורג ובריה, בעוד שלא מצאה לעמוד על כך בעניינו של נותן שוחד בסכום ממשי כדוגמת דהן (גם אם המדובר בסכום הנמוך מהסכום בעניינו וגם אם ביקש לקדם מטרות חברתיות ויתר נסיבותיו).

47. בנוסף, ומזווית אחרת של בחינת האינטרס הציבורי, יש טעם בטענת ההגנה לפיה לאור מידת שיתוף הפעולה של הנאשם בחקירה ותרומתו לחשיפת ביצוע העבירות בפרשה, מבלי שביקש כל טובת הנאה בתמורה, גם האינטרס הציבורי בדמות תחושת הצדק וההגיונות יצא נשכר מגזירת עונש במסגרתו יינתן משקל ממשי ומתאים לקולא לאמור. לטעמי, דווקא מתן משקל מתאים וראוי לשיתוף הפעולה של הנאשם, על דרך התחשבות לקולא בענישה, ישרת את האינטרס הציבורי שירות טוב יותר מאשר השתת ענישה מאחורי סורג ובריה על הנאשם משיקולי הרתעה. מתן משקל ממשי וראוי על דרך של הקלה בענישה אף יעודד שיתוף פעולה של מבצעי עבירה עם רשויות החקירה בעתיד וזו גם התוצאה הצודקת וההוגנת בנסיבות המיוחדות של המקרה.

48. נוכח כלל המפורט לעיל, כאשר נהיר כי הנאשם הפנים את חומרת מעשיו, הביע חרטה אמיתית וכנה ועשה כל שניתן לתיקון הנזק אותו גרם, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים, במסגרת טווח הענישה עליו הסכימו הצדדים:

א. מאסר לתקופה של שישה חודשים שירוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם להמלצת הממונה על עבודות השירות, בבית הנוער קדימה, לוי אשכול 55, כפר סבא. הנאשם יתייצב ביום 12.5.2019 בשעה 8:00 ביחידת עבודות השירות, מפקדת מחוז מרכז, רמלה. הובהרה לנאשם המשמעות של אי עמידה בעבודות שירות.

ב. מאסר על תנאי למשך 8 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור אחת העבירות המפורטות בפרק ט' סימן ה' לחוק העונשין.

ג. קנס בסך 40,000 ₪ או חודשיים מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 1/5/19. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

המזכירות תשלח עותקים מגזר הדין לממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, ב' ניסן תשע"ט, 07 אפריל 2019, במעמד הצדדים.